

**UCHWAŁA NR XXXVI/462/17
RADY MIEJSKIEJ W PABIANICACH**

z dnia 9 lutego 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Pabianic na lata 2017-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579) oraz art. 7 i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z 2015 r. poz. 1893, z 2016 r. poz. 437, poz. 2003) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2017-2018, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Program, o którym mowa w § 1 uchwały stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic na lata 2014-2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Pabianic.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Andrzej Żeligowski

Załącznik do Uchwały Nr XXXVI/462/17
Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 9 lutego 2017 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA PABIANIC NA LATA 2017-2018**

I. WSTĘP	3
II. PODSTAWA PRAWNA	4
III. DIAGNOZA	5
IV. CELE PROGRAMU	11
V. REALIZATORZY I PARTNERZY	22
VI. KOORDYNATOR PROGRAMU	22
VII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	22
VIII. NADZÓR	22
IX. MONITORING I EWALUACJA	22

WSTĘP

Zgodnie z art. 4 pkt 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zwanej dalej Ustawą:

Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Środek odurzający – każda substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego działająca na ośrodkowy układ nerwowy, określona w wykazie środków odurzających stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy.

Nowa substancja psychoaktywna - substancja pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w każdym stanie fizycznym, o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, określona w przepisach wydanych na podstawie art. 44b ust. 2.

Środek zastępczy tzw. „dopalacze” – produkt zawierający co najmniej jedną nową substancję psychoaktywną lub inną substancję o podobnym działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Zażywanie wyżej wymienionych substancji prowadzi do negatywnych skutków we wszystkich sferach życia: zdrowotnej, społecznej, emocjonalno-uczuciowej, duchowej, prawnej, finansowej, seksualnej.

Konsekwencje zdrowotne są zróżnicowane i uzależnione od indywidualnych uwarunkowań oraz rodzaju zażywanej substancji. Do najczęściej występujących zaburzeń w funkcjonowaniu psychofizycznym oraz emocjonalno-uczuciowym człowieka można zaliczyć: liczne schorzenia, zaburzenia i choroby psychiczne, depresję, zaburzenia nastroju, zaburzenia pamięci, ostre i przewlekłe psychozy, uzależnienie, wycieńczenie organizmu, przedawkowanie. Ponadto narkomania niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych takich jak: HIV, żółtaczka, choroby weneryczne, gruźlica oraz choroby skórne. Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej.

Do najważniejszych problemów społecznych zaliczamy: osłabienie więzi rodzinnych, ubóstwo, bezrobocie, prostytutkę, konflikty z prawem, bezdomność.

Główną konsekwencją używania substancji psychoaktywnych jest uzależnienie. Uzależnienie to kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których zachowania związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych uzyskują wyraźną przewagę nad innymi.

Należy pamiętać, że uzależnienie to proces chorobowy, który rozwija się w czasie - fazowo. Niezwykle trudno więc wyznaczyć granice pomiędzy poszczególnymi fazami, co często powoduje, że osoby używające substancji psychoaktywnych, nieświadome zaistnienia problemu, nie podejmują żadnych działań mających na celu zdrowienie.

Głównym celem Programu jest ograniczenie występowania wyżej wymienionych problemów poprzez podejmowanie kompleksowych działań mających na celu zmniejszenie popytu na nowe substancje psychoaktywne, środki zastępcze oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy placówkami zajmującymi się leczeniem, profilaktyką, prewencją i wychwytywaniem niepokojących zjawisk (Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o., Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS), Straż Miejska w Pabianicach, Sąd Rejonowy w Pabianicach, placówki oświatowe oraz NGO).

II. PODSTAWA PRAWNA

Uchwalenie Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2017-2018 przez Radę Miejską w Pabianicach to zadanie wynikające z art. 10 ust 2 z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowane są również w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1916 z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 487 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.);
- 5) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic 2014-2020;
- 2) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2016-2018;
- 3) Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic;
- 4) Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przed Przemocą w Rodzinie dla Miasta Pabianic na lata 2017-2019.

III. DIAGNOZA

1. Badania Diagnostyczne

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pabianicach, w okresie od listopada do grudnia 2015 r., przeprowadził „Diagnozę Lokalnych Problemów Społecznych na terenie Miasta Pabianice”.

Celem analizy było pozyskanie danych wtórnych (z gotowych, istniejących źródeł danych) oraz pierwotnych (pochodzących bezpośrednio od respondentów przedstawicieli badanych grup).

Metodologia badania

Diagnoza została przeprowadzona z zastosowaniem następujących technik badawczych:

- 1) Analiza danych zastanych;
- 2) Ankieta kwestionariuszowa-CATI (wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny);
- 3) Ankieta kwestionariuszowa-PAPI (przeprowadzona z udziałem: 602 uczniów pabianickich szkół, 25 nauczycieli z pabianickich szkół);
- 4) Telefoniczne wywiady pogłębione TDI (przeprowadzono 20 wywiadów).

Używanie narkotyków przez dorosłych mieszkańców Pabianic

W badaniu 0,7% dorosłych mieszkańców Pabianic przyznaje, że zażywa narkotyki/substancje psychoaktywne (0,3% kobiet i 1,1% mężczyzn). Trzy z czterech osób zażywających narkotyki, sięga po nie kilka razy w roku. Niepokojący jest odsetek osób deklarujących, że w ich najbliższym otoczeniu jest osoba uzależniona od narkotyków takiej odpowiedzi udzieliło 3,4% badanych.

Używanie narkotyków wśród osób niepełnoletnich

Niespełna 17% osób niepełnoletnich przyznaje, że próbowało narkotyków/środków odurzających, co najczęściej miało miejsce w cudzym domu (7,5%). Doświadczenia z narkotykami ma za sobą 2,7% najmłodszych uczniów, 8,1% gimnazjalistów oraz 24,6% młodzieży szkół ponadgimnazjalnych.

Według danych 13% pabianickich uczniów próbowało środków uspokajających (bez recepty, najczęściej pierwszy raz w wieku 15 lat), 12,6% narkotyków, 5% alkoholu z tabletkami, 3,8% dopalaczy (najczęściej w wieku 16 lat i więcej), a 4,7% klejów (najczęściej w wieku 13 lat).

Najczęstszym powodem zażywania środków odurzających jest ciekawość – 9,1%.

Jako największe zagrożenie dla mieszkańców respondenci wywiadów pogłębionych wskazali „dopalacze” – nie bez znaczenia jest tu ich duża dostępność.

Niemal 30% uczniów jest zdania, że nie miałyby problemu z samodzielnym zdobyciem narkotyków lub podobnie działających środków. Przeciwną opinię wyraził zbliżony odsetek respondentów. Tak jak w przypadku alkoholu, ich dostępność rośnie wraz z wiekiem.

Niespełna 1/3 badanych uczniów jest zdania, że łatwo byłoby im znaleźć osobę pełnoletnią, która kupiłaby im narkotyki lub środki o podobnym działaniu. Najwyższy odsetek odpowiedzi przeciwnych, odnotowano wśród uczniów najmłodszych (55%).

W sumie ponad 85% badanych uczniów uważa, że zażywanie narkotyków jest niebezpieczne.

2. Analiza danych pozyskanych od instytucji świadczących pomoc w zakresie problemów narkotykowych.

Województwo łódzkie, w zakresie przeciwdziałania narkomanii, od 2008 r. zmagają się ze zjawiskiem rozprzestrzeniania środków zastępczych zwanych „dopalaczami”.

Dane Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi wskazują, że liczba zatruc tymi środkami w naszym województwie w ostatnich latach wzrosła i nadal utrzymuje się na wysokim poziomie.

Tabela 1. Dane dotyczące zatruc środkami zastępczymi.

Podejrzenie zatruc środkami zastępczymi w woj. łódzkim	
2014 r.	723
2015 r.	1559
2016 r. (styczeń - kwiecień)	598

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

Mimo ścisłej współpracy instytucji pomocowych oraz prewencyjnych, na terenie Pabianic nadal kontynuowana jest stacjonarna sprzedaż środków zastępczych.

Tabela 2. Dane dotyczące punktów sprzedaży środków zastępczych na terenie Pabianic.

Liczba oficjalnie funkcjonujących, stacjonarnych punktów sprzedaży „dopalaczy”	
2014 r.	3 sklepy
2015 r.	2 sklepy
2016 r.	3 sklepy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od Straży Miejskiej w Pabianicach.

Łatwy dostęp do wyżej wymienionych środków, specyfika ich działania, oraz brak skutecznych narzędzi prawnych w dużym stopniu utrudniają ograniczenie podaży.

Działania prewencyjne, mające na celu ograniczenie dostępności do narkotyków i „dopalaczy”.

1) Straż Miejska w Pabianicach

Straż Miejska w porozumieniu z Ośrodkiem Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) na podstawie pozyskiwanych informacji systematycznie aktualizuje „Mapę miejsc zagrożonych łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zjawiskiem handlu, produkcji i używania dopalaczy” oraz przeprowadza kontrole prewencyjne w punktach na niej wskazanych.

Tabela 3. Liczba działań prewencyjnych podjętych przez Straż Miejską w związku z podejrzeniem łamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Działania prewencyjne zrealizowane przez Straż Miejską w Pabianicach.		
	Liczba kontroli	Liczba kontrolowanych miejsc
2014 r.	2252	33 miejsca
2015 r.	2205	36 miejsc

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych od poszczególnych instytucji w ramach przygotowań do wystąpień podczas ogólnopolskiej konferencji realizowanej przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii 2016r.

2) Powiatowa Stacja Sanitarно–Epidemiologiczna w Pabianicach

Instytucje podlegające Urzędowi Miejskiemu prowadzą ścisłą współpracę z pabianicką stacją sanitarno–epidemiologiczną w zakresie działań prewencyjnych skierowanych na ograniczenie podaży środków zastępczych.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące działań podjętych w ostatnich latach.

Tabela 4: Liczba kontroli prewencyjnych przeprowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarно–Epidemiologiczną w Pabianicach w związku z zjawiskiem handlu „dopalaczami”.

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna w Pabianicach
--

	Liczba kontroli sklepów z „dopalaczami”.	Decyzje wycofania środków ze sprzedaży, nakazujące zaprzestanie prowadzenia działalności w danym lokalu (na firmę).
2015 r.	7	6
2016 r.	7	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z pozyskanych od poszczególnych instytucji w ramach przygotowań do wystąpień podczas ogólnopolskiej konferencji realizowanej przez Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii 2016r.

Zgłaszalność do miejskiego systemu wsparcia.

1) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

a) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

W ramach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej działa Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS. Oferta punktu skierowana jest do osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, uzależnionych od nich, ich bliskich jak również do osób, które chcą zasięgnąć specjalistycznych informacji na temat problemów narkotykowych i zagadnień związanych z tematyką HIV i AIDS. Ponadto punkt we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii realizuje standaryzowany program wczesnej interwencji Fred goes NET. Program skierowany jest do osób w wieku 13-21 lat, używających narkotyków, „dopalaczy”, alkoholu w sposób okazjonalny lub szkodliwy (nieuzależnionych). W ramach punktu realizowana jest działalność informacyjno-edukacyjna, współpraca z placówkami pomocowymi z terenu Pabianic i województwa, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowym Centrum ds. AIDS i Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

W ścisłym porozumieniu z placówkami oświatowymi z terenu miasta, w ramach oferty punktu, prowadzone są zajęcia profilaktyczne oraz współpraca interwencyjna w ramach opracowanej i wdrożonej procedury postępowania w sytuacjach podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby osób, które skorzystały w ostatnich latach ze wsparcia oraz liczby konsultacji.

Tabela 5. Dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPIIS/MCPS.

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej				
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba konsultacji diagnostyczno–edukacyjnych, motywujących do podjęcia leczenia, podtrzymujących trzeźwość wobec osób używających substancji psychoaktywnych oraz wspierających wobec osób bliskich.	461	234	512	667
Stałe wsparcie rodzin osób odbywających terapię oraz osób po odbytych leczeniu.	6 rodzin 4 osoby	2 rodziny 4 osoby	2 rodziny 3 osoby	6 rodzin 10 osób
Liczba osób objętych wsparciem.	ok. 170	60	208	166

Liczba interwencji szkół w ramach procedury postępowania w sytuacjach podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych.	Opracowanie procedury	6	11	7
FRED goes NET – program wczesnej interwencji.	3 grupy 12 spotkań	2 grupy 6 spotkań	5 grup 8 spotkań	5 grup 24 spotkania
Grupy robocze wobec nieletnich osób używających substancji psychoaktywnych.	6	7	14	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że nadal większość osób zgłaszających się po pomoc do punktu to użytkownicy środków zastępczych bądź ich bliscy. Niejednokrotnie są to osoby z podwójną diagnozą bądź uzależnione krzyżowo.

b) *Wydział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach*

Zadaniem Wydziału Pomocy Środowiskowej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu między innymi poprzez wsparcie finansowe. Pozyskane dane wskazują na wzrost liczby osób używających substancji psychoaktywnych, korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.

Tabela 6. Dane z realizacji oferty pomocowej Wydziału Pomocy Środowiskowej/MCPS.

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej Wydział Pomocy Środowiskowej				
	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba rodzin dotkniętych problemem narkotyków/ dopalaczy korzystających ze wsparcia.	2	3	4	16
Liczba osób używających narkotyków/dopalaczy korzystających ze wsparcia.	2	4	12	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

2) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

a) *Pabianickie Centrum Psychiatryczne.*

Pabianickie Centrum Psychiatryczne na zlecenie Urzędu Miejskiego, w ramach zadań programu przeciwdziałania narkomanii, realizuje ofertę terapeutyczną skierowaną zarówno do osób uzależnionych jak i współuzależnionych.

Tabela 7. Dane dotyczące realizacji oferty terapeutycznej.

Pabianickiego Centrum Medyczne Sp. z o.o. Pabianickie Centrum Psychiatryczne		
	2014 r.	2015 r.
Liczba osób uzależnionych od narkotyków objętych działaniami terapeutycznymi w trybie indywidualnym.	16	3
Liczba osób uzależnionych od narkotyków objętych działaniami terapeutycznymi w trybie grupowym.	10	2

Liczba osób używających "dopalaczy" objętych działaniami terapeutycznymi w trybie indywidualnym.	29	26
Liczba osób używających "dopalaczy" objętych działaniami terapeutycznymi w trybie grupowym.	9	2
Liczba osób bliskich objętych wsparciem.	21	27
Liczba pacjentów ze zdiagnozowanym uzależnieniem krzyżowym.	17	14
Liczba pacjentów z podwójną diagnozą.	17	15
Ogólna liczba osób objętych ofertą w ramach działania.	29 osób	39 osób
Liczba osób hospitalizowanych.		87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

Z danych Pabianickiego Centrum Psychiatrycznego wynika, że liczba klientów z problemem uzależnienia od narkotyków, „dopalaczy” wzrosła, co może wskazywać na większą skłonność osób uzależnionych do podejmowania leczenia, a co za tym idzie większą świadomość problemu. Rozbieżność co do wykazanych powyżej liczb wynika z faktu objęcia pacjentów różnymi formami terapii.

3. Realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych oraz działań z zakresu profilaktyki .

a) *Standaryzowane programy profilaktyczne i terapeutyczne realizowane we współpracy z Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii.*

- Profilaktyczny program **Unplugged** - adresowanym do młodzieży w wieku 12-14 lat. Program jest realizowany w klasach szkolnych, w formie 12 jednogodzinnych zajęć lekcyjnych oraz 3 spotkań dla rodziców uczniów uczestniczących w programie.
- Program wczesnej interwencji **Fred goes Net** –oparty jest na metodzie krótkiej interwencji profilaktycznej, prowadzony jest w formie warsztatów z wykorzystaniem metod i założeń dialogu motywującego;
- Program **CANDIS** - indywidualny, krótkoterminowy program terapeutyczny dla osób mających problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu.

b) *Pozostałe działania systematycznie realizowane w ramach profilaktyki szkolnej.* Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS), pabianickie szkoły podstawowe i gimnazjalne oraz Straż Miejska w Pabianicach systematycznie realizują warsztatowe, edukacyjne zajęcia z zakresu profilaktyki wg samodzielnie opracowanych scenariuszy oraz elementy programów profilaktycznych **"RAZEM"**, **"TAK czy NIE"**, programu wczesnej interwencji **„TUKAN”** (łódzkiego, Profilaktyczno–Rozwojowego Ośrodka Dzieci i Młodzieży/„PROM”). Działania profilaktyczne prowadzone dotąd przez Ośrodek Edukacji Uzupelniającej działający w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) będą prowadzone w latach kolejnych przez Placówkę Wsparcia Dziennego „JUNIOR”, która ma formę opiekuńczo-socjoterapeutyczną.

c) *Pozostałe działania profilaktyczne.*

Kontynuowana jest działalność profilu Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) o charakterze profilaktycznym, na portalu społecznościowym „Facebook” oraz udrożniona współpraca profilaktyczno – prewencyjna z Komendą Powiatową Policji.

Prowadzone są systematyczne działania w ramach kampanii miejskich.

Podsumowanie

a) *Wnioski*

- Niespełna 1% dorosłych mieszkańców Pabianic przyznaje, że próbowało kiedykolwiek narkotyków. Biorąc jednak pod uwagę to, że już samo posiadanie substancji psychoaktywnych jest karalne, można przypuszczać, że odsetek ten jest większy. Tym bardziej, że aż 3,4% respondentów deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osobę uzależnioną od tych substancji.
- Z badań oraz zebranych informacji jednoznacznie wynika, że narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość mieszkańców – jednak niepokojącym wydaje się fakt, że duża część osób niepełnoletnich sięga po środki uspakajające bez recepty.
- Z badań wynika, że wśród mieszkańców Pabianic problem zażywania narkotyków jest najbardziej nasilony wśród badanej młodzieży (uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Jednym z powodów może być większa ciekawość ich działania i skłonność do zachowań ryzykownych. Drugim powodem natomiast, może być większa skłonność do przyznania się do doświadczeń z narkotykami, podczas samodzielnego wypełniania ankiety (badanie z udziałem dorosłych mieszkańców Pabianic, odbyło się telefonicznie, z udziałem ankietera).
- Uczniowie nie mają problemu z samodzielnym zdobyciem alkoholu lub narkotyków, jak również nie byłoby im trudno znaleźć osobę dorosłą, która zakupiłaby je w ich imieniu. Niepokojący jest również fakt najczęstszego zażywania substancji psychoaktywnych w cudzym domu w związku z czym pojawia się pytanie o to czy i w jaki sposób rodzice/opiekunowie kontrolują to, co ich dziecko oraz jego rówieśnicy, robią przebywając w domu.
- Eksperti zgodnie twierdzą, że jednym z głównym zagrożeniem na terenie Pabianic (w odniesieniu do używek) są środki zastępcze - "dopalacze".
- Badanie wykazało, że młodzi ludzie najczęściej kupują używki za pieniądze z „kieszonkowego”.
- Badanie wykazało niską świadomość i znajomość programów i akcji profilaktycznych, związanych ze stosowaniem używek, jednak najlepiej znane i najwyższą ocenę (4/5) uzyskały akcje i kampanie z zakresu przeciwdziałania narkomanii. Nauczyciele, za najskuteczniejszą profilaktykę uznają monitoring/ochronę szkoły oraz organizację spotkań z ludźmi, których dotknął problem uzależnienia.

b) *Zalecenia do programu.*

W związku z powyższym zasadnym jest prowadzenie na szeroką skalę działań mających na celu ograniczanie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych na terenie Pabianic poprzez:

- szeroko zakrojone działania na wszystkich szczeblach profilaktyki – poprzez poszerzanie ofert ukierunkowanych na kształtowanie w młodych mieszkańcach Pabianic poczucia wartości, przynależności, dających możliwość rozwoju, konstruktywnego, wartościowego spędzania czasu wolnego, wspieranie działań prorodzinnych;
- poszerzanie ofert pomocowych;
- realizację programów streetworkerskich, wdrażanie programów redukcji szkód;
- zintensyfikowanie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie problemów narkotykowych oraz nowych substancji psychoaktywnych;
- edukację dorosłych, pracę z rodziną; podnoszenie wiedzy, umiejętności, kompetencji specjalistów; zintensyfikowanie działań prewencyjnych i interwencyjnych w aspekcie produkcji i rozprzestrzeniania nielegalnych substancji oraz nowych substancji psychoaktywnych.

IV. CELE PROGRAMU

Cel strategiczny oraz cele operacyjne Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2017-2018 wynikają z Narodowego Programu Zdrowia oraz Ustawy.

Zadania zawarte w programie zostały opracowane w odpowiedzi na problemy ujęte w raporcie z wykonania Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianice na rok 2015 oraz „Diagnozie Lokalnych Zagrożeń Społecznych na terenie Miasta Pabianice w 2015 roku”.

CEL STRATEGICZNY: Wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

CEL GŁÓWNY: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Cel operacyjny 1: Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych					
Działania informacyjne i edukacyjne					
ZADANIA		PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.1.	Edukacja zdrowotna: prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacyjnym.	Rodziny z terenu Pabianic	MCPS (OPiIS), SM	liczba wspólnie podjętych inicjatyw, działań.
		Realizacja profilaktycznego KINA LETNIEGO (okres wakacyjny).	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS /PKNHIA),	liczba seansów; liczba uczestników
		Organizacja Rajdu Profilaktycznego (maj - czerwiec).	Uczniowie szkół gimnazjalnych.	MCPS (OPiIS/PKNHiA), SM,	liczba uczestników
		Realizacja miejskich kampanii profilaktycznych. Udział w ogólnopolskich, wojewódzkich kampaniach.	Mieszkańcy Pabianic.	MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba i rodzaj kampanii, liczba i rodzaj podjętych działań

		Spotkania edukacyjne z uczniami i rodzicami w szkołach podstawowych i gimnazjalnych .	Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz ich rodzice.	Szkoły podstawowe i gimnazjalne, SM, MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba przeprowadzonych spotkań, liczba uczestników
1.2	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie.	Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjalnych, placówek pomocowych, kulturalnych w poradniki dla rodziców oraz informatory pomocowe.	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS/PKNHiA).	liczba przekazanych poradników, liczba placówek wyposażonych w materiały informacyjno-edukacyjne
		Systematyczna aktualizacja informacji o charakterze profilaktycznym na portalu społecznościowym Facebook.	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS)	liczba wejść na stronę, liczba zamieszczonych artykułów
		Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu problemów narkotykowych.	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS)	liczba artykułów, wywiadów w lokalnej prasie, mediach
		Druk, zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych.	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS), WSSiG, PCP (SOLU)	liczba i rodzaj materiałów
Cel operacyjny 2: Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii					
ZADANIA		PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI

2.1.	Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej.	Spotkania edukacyjne, warsztaty, konsultacje, szkolenia, konferencje mające na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień.	Pracownicy placówek oświatowych, oraz pomocowych z terenu miasta, kulturalnych	WEKiS, WSSiG MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników
		Spotkania monitorujące realizację programów profilaktycznych na terenie miasta oraz doskonalące umiejętności, kompetencje profilaktyczne realizatorów.	Realizatorzy programów.	WEKiS, WSSiG, MCPS (OPiIS)	liczba zorganizowanych spotkań, liczba realizatorów programów
2.2	Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psycholodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych.	Organizacja lub finansowanie szkoleń adekwatnie do zgłaszanych potrzeb.	Specjaliści pracujący z uzależnionymi osobami	MCPS (OPiIS/PKNHiA), PCP (SOLU)	liczba szkoleń, konferencji, liczba przeszkolonych osób
2.3	Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych.	Spotkania interdyscyplinarne oraz wspierające. Udział w konferencjach i szkoleniach miejskich.	Przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji pomocowych.	WSSiG, MCPS (OPiIS/PKNHiA), PCP (SOLU)	liczba zorganizowanych spotkań. liczba instytucji i organizacji pozarządowych.

Cel operacyjny 3: Profilaktyka

3.1. Profilaktyka uniwersalna

ZADANIA	PROPONOWANE	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
---------	-------------	----------	--------------	-----------

		DZIAŁANIA			
3.1.1	Poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	Działania mające na celu kształtowanie postaw, umiejętności prospołecznych: zajęcia warsztatowe z zakresu integracji, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności odmawiania, kształtujące system wartości, radzenia sobie ze stresem, napięciem i problemami.	Uczniowie klas I – V szkół podstawowych	Szkoły podstawowe, MCPS	liczba podjętych działań, liczba uczestników
		Zajęcia warsztatowe mające na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych, promowanie mody na zdrowy styl życia.	Uczniowie klas VI szkół podstawowych	Szkoły podstawowe, MCPS (OPIIS)	liczba podjętych działań, liczba uczestników
		Zajęcia w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED.	Uczniowie klas VI – elementy, uczniowie klas I i II szkół gimnazjalnych	Szkoły podstawowe i gimnazjalne	liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników
		Zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki uzależnienia od narkotyków.	Uczniowie klas III szkół gimnazjalnych	MCPS (OPiIS)	liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników

3.1.2	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.	Zajęcia dla rodziców w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED.	Rodzice uczniów klas VI szkół podstawowych – elementy. Rodzice uczniów I i II klas szkół gimnazjalnych	Szkoły podstawowe i gimnazjalne	liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników
		Spotkania z rodzicami w szkołach mające na celu poszerzenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, związanych z ich używaniem problemów oraz doskonalenie umiejętności, kompetencji wychowawczych (adekwatnie do potrzeb).	Rodzice uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych	Szkoły podstawowe i gimnazjalne z terenu Pabianic, MCPS (OPiIS) SM	liczba i rodzaj zorganizowanych spotkań, liczba uczestników
		Dyżury profilaktyczno – konsultacyjne specjalistów.	Uczniowie, rodzice , nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjalnych	MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba dyżurów

3.2 Profilaktyka selektywna

ZADANIA	PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
---------	-----------------------	----------	--------------	-----------

3.2.1	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.	Realizacja działań sreetworkerskich (w szczególności dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym) w miejscach o zwiększonym ryzyku używania subst. psychoaktywnych.	Mieszkańcy Pabianic zagrożeni używaniem subst. psych.	Organizacje pozarządowe, MCPS	liczba i rodzaj przeprowadzonych działań, liczba uczestników
3.2.3	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznych oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.	Bezpłatna pomoc edukacyjno- - informacyjna, działania z zakresu interwencji kryzysowej oraz organizacja sieci wsparcia.	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba podjętych działań edukacyjno- -informacyjnych, liczba osób, które skorzystały z tego typu wsparcia, liczba udzielonych konsultacji
		Realizacja standaryzowanego programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy, nie uzależnionych od nich - „Fred Goes Net”.	Młodzi ludzie z terenu Pabianic (14 – 21 lat) eksperymentujący z substancjami psych., bądź używający ich w sposób szkodliwy	MCPS (OPiIS/PKNHiA), PCP (SOLU)	liczba grup, liczba spotkań, liczba uczestników
		Indywidualna praca z dziećmi i młodzieżą oparta o elementy programów „TAK czy NIE”, „TUKAN”.	Młodzi ludzie z terenu Pabianic zagrożeni uzależnieniem, eksperymentujący z substancjami psych.,	MCPS (OPiIS/PKNHiA).	liczba osób, liczba udzielonych konsultacji

			bądź używający ich w sposób szkodliwy		
		Monitorowanie wdrożonej procedury szkolnej w zakresie działań interwencyjnych.	Młodzież szkolna	WEKiS, MCPS (OPiIS)	liczba interwencji, liczba osób
3.3 Profilaktyka wskazująca					
ZADANIA		PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
3.3.1	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	Działania motywujące do podjęcia leczenia oraz powstrzymania się od używania środków psychoaktywnych. Nieodpłatne konsultacje indywidualne.	Osoby uzależnione	MCPS (OPiIS/PKNHiA).	liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba osób objętych wsparciem, liczba osób, które podjęły leczenie
		Działania mające na celu wsparcie bliskich osób uzależnionych oraz organizację sieci wsparcia. Nieodpłatne konsultacje indywidualne.	Osoby bliskie, współuzależnione	MCPS (OPiIS)	liczba konsultacji, liczba osób
		Wsparcie psychologiczne i prawne.	współuzależnieni klienci MCPS (OPiIS)	MCPS (OPiIS); PCP	liczba konsultacji, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia

	Realizacja Programu dla Osób Współzależnych – w formie grupowej.	osoby bliskie współzależne	MCPS (OPiS);	liczba osób, które skorzystały ze wsparcia liczba spotkań
	Kontynuacja oferty terapeutycznej dla osób pełnoletnich, u których zdiagnozowano uzależnienie od narkotyków i/lub dopalaczy (w trybie grupowym i indywidualnym).	Osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków bądź dopalaczy	PCP (SOLU), WSSiG	liczba osób
	Realizacja standaryzowanego, indywidualnego, krótkoterminowego programu terapeutycznego „CANDIS”.	Osoby powyżej 16 roku życia, mające problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu.	PCP (SOLU), WSSiG	liczba spotkań liczba uczestników
	Powoływanie interdyscyplinarnych grup roboczych wobec osób niepełnoletnich używających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.	Dzieci i młodzież z terenu Pabianic	MCPS (OPiS)	liczba powołanych grup roboczych, liczba osób
3.4 Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnianie standardów profilaktyki				
ZADANIA	PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI

3.4.1	Upowszechnianie standardów jakości w zakresie profilaktyki narkomanii.	Spotkania, konferencje szkoleniowe mające na celu zaznajomienie ze standardami profilaktyki narkomanii. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych KBPN.	Realizatorzy działań profilaktycznych	MCPS (OPiIS/PKNHiA), WSSIG	liczba spotkań, liczba uczestników
-------	--	---	---------------------------------------	----------------------------	------------------------------------

Cel operacyjny 4: Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna

Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych

ZADANIA		PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
4.1	Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne, programy wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV, HCV itd.) oraz testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych.	Objęcie wsparciem socjalnym, informacyjno-edukacyjnym, psychologicznym, prawnym osób po odbytym leczeniu i ich bliskich.	Osoby z problemem narkotykowym oraz ich bliscy	MCPS, PCP (SOLU) organizacje pozarządowe	liczba osób
		Konsultacje edukacyjne, informacyjne oraz mające na celu ustalenie dalszego postępowania.	Osoby z problemem narkotykowym oraz ich bliscy	MCPS (OPiIS/PKNHiA)	liczba osób
		Edukacja z zakresu praw pacjenta.	Osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych oraz ich bliscy	MCPS (OPiIS/PKNHiA).	liczba osób
		Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki zakażeń HIV, HBV, HCV).	Mieszkańcy Pabianic	MCPS (OPiIS/PKNHiA), PCM Sp. z o.o.	liczba adresatów, liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych

		Podjęcie działań służących stworzeniu oferty programów redukcji szkód (wymiany igieł i strzykawek, nieodpłatnego testowania w kierunku zakażeń).	Użytkownicy substancji psych.	MCPS (OPiIS), organizacje pozarządowe	liczba i rodzaj działań
4.2	Rozwijanie i wspieranie sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu.	Utworzenie oferty mieszkań readaptacyjnych.	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych	Organizacje pozarządowe	liczba mieszkań, liczba osób
4.3	Rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.	Rozszerzenie oferty PLU w PCM Sp. z o.o.	Osoby uzależnione oraz ich bliscy	PCM Sp. z o.o.	liczba działań
4.4	Wspieranie programów reintegracji społecznej zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.	Realizacja oferty reintegracji społecznej. Nieodpłatne doradztwo zawodowe i szkolenia zawodowe.	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych	MCPS (OPiIS/KIS)	liczba osób, które skorzystały z oferty, liczba osób zaktywizowanych
4.5	Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia.	Upowszechnianie informacji o ofercie aktywizacji zawodowej i społecznej w informatorach i poradnikach miejskich.	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych	MCPS (OPiIS/KIS), WSSIG	Publikacje zawierające informacje
Cel operacyjny 5: Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych					
ZADANIA		PROPONOWANE DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI

5.1	Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in. ESPAD „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA.	Przeprowadzenie badań.	KBPN, PARPA	MCPS (OPiIS)	dane przedstawione w ramach raportu z programu
5.2	Rozwój i konsolidacja monitoringów wojewódzkich oraz lokalnych.	Raport z zakresu monitorowania problemów narkotykowych i narkomanii na terenie Pabianic.	Odpowiednie służby	MCPS (OPiIS/PKNHiA)	raport

LEGENDA:

MCPS – Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

OPiIS – Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS w Pabianicach)

PKNHiA – Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii HIV i AIDS (MCPS w Pabianicach)

KIS – Klub Integracji Społecznej (MCPS w Pabianicach)

UM – Urząd Miejski w Pabianicach

WSSiG – Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych (UM w Pabianicach)

WEKiS – Wydział Edukacji, Kultury i Sportu (UM w Pabianicach)

SM – Straż Miejska w Pabianicach

PCM Sp. z o.o. – Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

PCP – Pabianickie Centrum Psychiatryczne (PCM Sp. z o.o.)

SOLU - Specjalistyczny Oddział Leczenia Uzależnień (PCM Sp. z o.o.)

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

KBPN – Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

organizacje pozarządowe - organizacje pozarządowe i inne podmioty niebędące jednostkami sektora finansów *publicznych* w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach *publicznych* lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi, nie działające w celu osiągnięcia zysku.

V. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

- 1) Urząd Miejski w Pabianicach,
- 2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- 3) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.,
- 4) Placówki kulturalne i oświatowe.
- 5) Powiatowa Komenda Policji w Pabianicach;
- 6) Sąd Rejonowy w Pabianicach;
- 7) organizacje pozarządowe;
- 8) placówki medyczne;
- 9) placówki pomocowe z terenu miasta Pabianic;
- 10) Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna,
- 11) lokalne media;

VI. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordinatorem Programu jest pracownik Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach: pedagog – specjalista ds. narkomanii.

VII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Programu są środki pozyskiwane z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wysokość środków na ten cel odpowiada kwocie zabezpieczonej w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej

VIII. NADZÓR

Nadzór nad realizacją Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na lata 2017-2018 sprawuje Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości. Procedury monitoringu zostaną ustalone przez Koordynatora Programu w porozumieniu z wykonawcami zadań, stosownie do ich specyfikacji.

Podstawą do ewaluacji Programu będą raporty z jego realizacji przekazywane do Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych w terminach: - do dnia 28 lutego 2018 roku oraz do dnia 28 lutego 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Andrzej Żeligowski